

Zpráva o činnosti za rok 1963

- I. a/ 1. The Importance of dynamic changes with simple visual stimuli /str.1/
2. Gotovnosť složných motorických reakcij v závislosti ot razdražitelej dominantnogo i nedominantnogo jazykov, /6 str./. Voprosy psichologii, 1963, 1.
3. Možnosti uplatnenia psychologických poznatkov vo výrobe /5/.
    Ďalší rozvoj socializmu a úkoly spoločenských vied, Praha 1963.
4. K problému interferencie jazykových štruktúr /2 str./
    Activitas nervosa superior, 1963, 4.
5. Hypotéza o novom fenomene v oblasti zrakových ilúzií /str.2/
    Activitas nervosa superior, 1963, 1.
- b/ 1. Postihovanie dynamických zmien u jednodimenzionálnych vizuálnych podnetov /str.7/.
    Referát na XVII.Medzinárodnom kongrese psychológie vo Washingtone, august 1963.
2. K problému osamostatňovania v období adolescencie /6 str./
    Referát na I.sjazde Slov.psychol.spoločnosti, Smolenice 1963.
3. Rozvoj vedecko-výskumnej práce v oblasti psychológie na pôde SAV /str.60/.
    Psychol.štúdie SAV, V, 1963.
4. Experimentálne overovanie ilúzie zmeny dĺžky /20/
    Psychol.štúdie SAV, VI, 1964.
5. K otázke vhodnosti programov pre deti a mládež /str.7/
    Slov.pohľady, 1964, 2.
6. Informatívna zpráva o XVII.Medzinárodnom kongrese psychológie /str.10/.
    Čs.psychologie 1964,1. /Vyjde aj v časopise Pszichologiai Szemle pod titulom A pszichologiai világ kongresszus tanul-ságai/.

7. Biologický trend a jeho dôsledky pre súčasný výskum v psychológii /5 str./
Čs. psychologie, 1964, 1.
8. Štruktúra psychologickéj práce u nás /str.10/
Referát na Sympóziu SPS, Bratislava 1963.
- c/ Dovolenka, prázdniny z hľadiska duševnej hygieny /str.4/
Príroda a spoločnosť, 1963, 4.
Telesné ukazovatele duševných vlastností /str.5/
Svet vedy, 1963, 3.
- d/ - V rámci problému diskriminácia zrakových podnetov sa uskutočnili 3 experimentálne výskumy *a vypracoval sa referát:*
1. Diskriminácia dĺžky v závislosti od rýchlosti zmeny
/záv.zpráva, str.20/. Cieľom bolo na širšom materiáli overiť zistenie o vplyve rýchlosti zmeny v jednodimenzionálnom zrakovom podnete na diskriminačnú spôsobilosť. Použili sa 3 rôzne rýchlosti, 24 p.o. Výsledky ukazujú, že citlivosť rozlišovania v danej situácii je parabolicky závislá od rýchlosti, v ktorej nastáva zmena dimenzie podnetu. Najlepšia sa ukázala pri relatívnej pomalejšej, kým najhoršia pri relatívne veľkej rýchlosti.
  2. Experimentálne overovanie ilúzie zmeny dĺžky
/Psychol. štúdie 6, str.20/.
Cieľom bolo overiť hypotézu, že pri plynulej zmene dĺžky komparatívneho podnetu v diskriminačnom experimente subjekt nedokáže postihnúť zmenu absolútne ale iba relatívny rozdiel. Experimentu sa podrobilo 12 dospelých a práve toľko 16 roč. osôb. Hlavný výsledok hovorí, že približne polovica výpovedí má charakter neadekvátneho odhadu. Zistili sa aj určité rozdiely medzi vekom, pohlavím v závislosti od rýchlosti, v ktorej zmeny podnetu nastáva.
  3. Postihovanie diskrétnych zmien v zrakovom podnete
/záv.zpráva, str.15/. V Košinár v súvťažnom experimente zistil príslušné hodnoty rozdielových prahov postihovania pre plynulú zmenu dimenzie dĺžky. Teraz išlo o stanovenie týchto v situácii, ak plynulá zmena je diskrétna a subjekt vidí meniaci sa podnet len v určitých časových intervaloch.

Experimentu sa podrobilo 10 dospelých p.o. Zistený rozdielový prah postihovania 1/20 nasvedčuje tomu, že postihovanie diskretných zmien je podstatne náročnejšie v porovnaní s postihovaním plynulých zmien /1/9/.

4. Postihovanie dynamických zmien u jednoduchých vizuálnych podnetov
/Referát na XVII. Medzinárodnom kongrese psychológie vo Washing-
tone, august 1963./

Z dlhodobého výskumného projektu sa doteraz na tunajšom pracovisku uskutočnili laboratórne experimenty s intenzitou svetla s dimeziou dĺžky /V.Košinár-D.Kováč/ a s diskrimináciou skokovite a plynule prebiehajúcich zmien /D.Kováč/.

Zistilo sa, že diskriminácia zmien prebiehajúcich v merateľnom časovom intervale je významovo horšia ako diskriminácia zmien odohrávajúcich sa v neobmedzene krátkom časovom intervale. Postihnutie rozdielu v plynule prebiehajúcej zmene sa uskutočňuje až po niekoľkonásobnom prekročení hodnôt známych zo senzoric-
kých rozdielových prahov.

Dosiahnuté výsledky umožňujú chápať psychické funkcie za pomoci ktorých získame informáciu o dynamike prostredia širšie a inakšie, ako o tom hovoria tradované názory. Z tohto hľadiska sú doterajšie riešenia ekvidistantných stupníc /napr.Weber-Fechnerov zákon/ neúplné. Pretože nezahrňujú faktor času, t.j. zmenu v dynamike, sú iba špecifickým prípadom vyjadrenia zmyslového odrazu.

e/ Stav realizácie získaných výsledkov je podmienený publikačnými možnosťami.

II. Spolupráca s vysokými školami.

1/ Členstvo vo Vedeckej rade psychologického ústavu FF UK

2/ Odborná spolupráca pri rozvíjaní vedecko-výskumnej činnosti Katedry psychológie na Pedagogickom inštitúte v Trnave, kde som v rámci toho uskutočnil dve prednášky.

III. a/ Referáty na odborných podujatiach

Pozri I.b, bod 2, 3, 8, 9.

b/ Prednášky: Rodina a spoločnosť - účasť vo dvoch rozhlasových besedách v mesiaci máji a júni 1963.
Psychologia v USA - Prednáška na Katedre psychológie v Trnave v mesiaci novembri.

XVII. Medzinárodný kongres psychológie - Prednáška na zasadnutí Západoslovenskej odbočky SPS v mesiaci novembri 1963.

Medzipohlavné vzťahy z hľadiska psychológie - Účasť na diskusii pre poslucháčov Prírodovedeckej fakulty UK v mes. decembri.

Náčrt základov psychológie - Slovaft, školenie vedúcich kádrov, december 1963.

c/ Verejná a politická činnosť

Ako člen strany bol som priebežne poverovaný rôznymi úlohami v rámci vlastnej organizácie, straníckych skupín pri Československej, resp. Slovenskej psychologickéj spoločnosti. V uplynulom roku som zastával okrem vedenia pracoviska tieto funkcie: školiteľ trom aspirantom, podpredseda Kolégia pre filozofiu, psychológiu a pedagogiku pri SAV, člen Výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti pri SAV, predseda Teoreticko-metodickej sekcie SPS, člen Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností pre psychologické vedy pri FF UK, člen Vedeckej rady Psychologického ústavu FF UK, člen Kolégia pedagogiky a psychológie pri ČSAV, ako aj člen jeho dvoch komisií, člen Komisie pre psychológiu pri ČSAV, člen Ústredného výboru a Predsedníctva Československej psychologickéj spoločnosti.